

Det har varit melodifestival igen; en händelse som inte brukar lämna någon helt oberörd. Kvällstidningarna bemannar telefonerna in på småtimmarna för att låta folket ringa in sin mening om bidrag och vinnare. Och redan nästa morgon börjar frågan ältas, om det verkligen går att tävla i musik?

Att tävla i kunskap och kompetens går däremot alldeles utmärkt. Annars skulle TV inte visa vare sig Jeopardy, Musikfrågan eller Olympiska spel och annan idrott. Även i jobbet tävlar vi med vår kompetens och kunskap inom ramen för det som kallas företagets konkurrensfördelar. Och gamle OS-baronen de Coubertin i all ära, men i konkurrensens namn duger det inte att bara delta. Där gäller det att vinna - punkt slut.

Om kunskap, kompetens och betydelsen av utveckling

"Personalen är vår viktigaste resurs." Det uttrycket är i dag så slitet att innebörden praktiskt taget har gått förlorad.

— Det är jag den förste att beklaga, säger VD Jan Eiborn, som menar att orden fortfarande betyder något inom FFV AEROTECH. Här är personalen i verklig mening den centrala tillgången.

Många företag bygger sin verksamhet på investeringar i egna konstruktioner. Dessa omsätts i produkter som tillverkas i egna maskiner, säljs via egna marknadskanaler och förvandlas till intäkter.

— I sådana företag är produkterna det centrala medan de anställda är utbytbare, och en människa kan utan egentliga problem ersättas av en annan.

Mänsklig produkt

— Inom FFV AEROTECH är

förhållandet det raka motsatta. Vi tillverkar inte produkter annat än undantagsvis. Här är det först och främst den mänskliga kompetensen och kunskapen vi säljer, säger Jan.

Det är en nog så viktig faktor att hålla i minnet när vi talar om betydelsen av kompetens och kunskap.

En annan faktor är förändrigheten. Fört var begränsade och relativt enkla arbetsuppgifter vanligare än de är i dag. Det var inte heller ovanligt att de anställda ägnade sig åt en och samma sak, ibland hela livet igenom. Men den tiden är förbi.

Mer kvalificerat

Utvecklingen har generellt sett drivit fram behovet av ett bredare och djupare kunnande. Det har blivit naturligt och många gånger dessutom

nödvändigt för anställda att byta både jobb och arbetsplats med viss regelbundenhet.

— I takt med att kraven på mångsidighet ökar är det de enkla jobben som försvinner först, konstaterar Jan. En del faller bort helt, andra "äts upp" av nya, bredare och mer kvalificerade uppgifter.

En konsekvens blir att människorna måste förkovra sig för att inte slås ut i den processen. Det gäller att inte ätnas upp av utvecklingen, utan att själv utvecklas och förse sig av de nya möjligheter som hela tiden skapas.

Täckta brister

Inom den administrativa sektorn kommer de som inte lär sig att hantera en personsator att betraktas som udda och omoderna om tio år, tar Jan som exempel.

— Man måste övervinna motståndet mot eller respekt för datorerna, och snabbt ta sig in i datorvärlden för att inte på sikt riskera att bli utslagen på grund av bristande kompetens.

Ett allmänt råd är att varje människa bemödar sig om att i första hand utveckla sin kompetens och kunskap inom det närliggande arbetsområdet. Den som talar ett främmande språk lär sig ett till. Den som redan lärt sig ett datorprogram kompletterar med nästa för att få ytterligare stöd i arbetet, och så vidare. Exemplet är många.

Till allas fördel

På FLYGTEKNIK pågår sedan en del projektet Lära Mer med just den inriktning som Jan talar om; att utveckla kompetensen. Det är administrativ personal som deltar,

och medlen är bland annat språkträning, riktad utbildning och "prao". Det ger vidgade vyer och pekar ut nya möjligheter.

— Projekt som det här är nödvändiga inom varje företag med tanke på kompetensutvecklingens betydelse för att både individen och företaget skall kunna hävda sig i dagens hårda konkurrens.

Jan lever som han lär. Han vill inte riskera att betraktas som omodern och slås ut om tio år utan har nu själv börjat bana sig väg in i datorvärlden.

— Jag är andlöst fascinerad av vad man kan åstadkomma med hjälp av datorn, erkänner han, och mitt problem just nu är att kompetensutvecklingen tenderar att tära lite väl mycket på framtiden.

Anne Allard

Samma resultat som förra året är ett mycket bra resultat

Den 17 mars presenterade CELSIUS INDUSTRIER AB sitt bokslut för år 1993. Där redovisar man för FFV AEROTECH AB ett resultat efter finansiellt netto som ligger på samma nivå som året innan. Det framgår också att resultatet har belastats med vissa omstrukturingskostnader och att faktureringen minskat med 90 miljoner kronor jämfört med år 1992.

Aerogrammet har bätt Arnold Junflo, ansvarig för stab EKONOMI inom FFV AEROTECH AB, att ge oss lite mer "kött på benen" som det heter.

När vi för ett år sedan pratade om bokslut och den närmaste framtiden sa Arnold, att vi av olika skäl kunde förvänta oss en något minskad fakturering. Trots detta räknade han den gången med ett tillfredsställande resultat även år 1993.

— Något som också har besannats i ett bibehållet resultat efter finansnetto på 165 miljoner kronor, säger han.

Stabilt resultat

— Detta är att betrakta som ett bra resultat. Till och med mycket bra om vi ser det mot bakgrund av de omstruktureringar vi tvingades göra i fjol. Att vi inte gjort några förlustaffärer, är naturligtvis också viktigt i detta hänseende.

Även under 1993 tjänade FFV AEROTECH AB en del pengar på sitt kapital. Fjölårets finansnetto, det vill säga skillnaden mellan intäkter och kostnadsräntor, blev högre än beräknat. Dock inte

i närheten av tillskottet på 17 miljoner kronor, som den kraftiga räntehöjningen gav året innan.

Väntad minskning

Faktureringen minskade som väntat. En del av förklaringen är att utfallet 1992 översteg budgeterad nivå på grund av tillkort från kvarstående faktureringar året innan. På motsvarande sätt har en del budgeterade faktureringar för 1993 skjutits på framtiden. Därför hållar jämförelsen mellan 1992 och 1993 mer än beräknat.

Att avvecklingen av AJ37-systemet skulle påverka faktureringen negativt var också väntat, men det har inte slagit igenom med den kraft som vi förutspådde, tillägger Arnold. Effekten kommer däremot att göra sig påmind redan i år.

Bättre produktivitet

Den minskade faktureringen står emellertid inte i propo-

tion till genomförd personalminskning. Det kan, menar Arnold, tolkas som att de senaste årens rationaliseringar parallellt med satsningar på ökad produktivitet nu börjar ge resultat. Mindre personal har inte medfört en motsvarande mindre beläggning.

En förklaring ligger också i att omstruktureringen i första hand riktat sig mot indirekt personal. Förhållandet mellan personal som redovisar direkt mot externa uppdrag och annan, så kallad indirekt personal är normalt 60/40. Minskningarna däremot riktade sig mot direkta respektive indirekt personal i förhållande 25/75.

Dotterbolagen växer

— Resultatet av personalförändringarna i anslutning till avtal med Cap Programator har inte slagit igenom i bokslutet, utan där väntar vi oss att kunna se effekterna först i år, fortsätter Arnold.

Generellt sett minskar moderbolaget undan för undan både sett till personal och omsättning. Detta kompenseras emellertid av dotterbolagens ökning.

— FFV TEST SYSTEMS AB går som taget. Där har personalen på ett år ökat till 70, eller med femton personer fram till i dag. Före årets slut kommer de att vara närmare 100 personer.

Förberedande åtgärd

Följaktligen har TEST SYSTEMS satsat mycket pengar på introduktion och utbildning av personal. Dessutom har bolaget sarsat ordentligt på utveckling för att säkra sin

marknadsposition i en hårdnande konkurrens.

Även FFV AVIOCOMP AB har en stark framtidsro och utvecklas i klar positiv riktning. Personalen har ökat något, och volymen har tagit ett skutt upp till 130 miljoner kronor. En del av detta tack vare förvärfv av AIRVO BV på Schipholflygplatsen utanför Amsterdam.

Viktig utveckling

Positiva är också att moderbolaget har "rott upp sig" ordentligt när det gäller utveckling. Förra året uppnådde divisionerna gott och väl budgeterad nivå, och i år räknar de med att öka andelen utveckling ytterligare ett snäpp, enligt Arnold.

Investeringsnivån ökar också upp till 50 miljoner kronor varav 20 procent i byggnationer. Flera investeringar aktiveras under året; utbildningsnigg 39, transmis-

sionstigg HKP 10, CNC-styrt arbotverk och GIL - Computer in the Loop för programvaruutveckling.

Nytt avtal förhandlas

Enligt årets budget gäller för övrigt att resultatet blir förhållandevis bra, om än inte fullt så högt som 1993. De tidigare avtalade villkoren mot huvudkunden fortsätter att gälla året ut. Omförhandlingar börjar emellertid redan i april med målet att få till stånd ett nytt avtal mellan parterna från årsskiftet.

— Även när det gäller faktureringen och med hänsyn tagen till flygplan AJ37-avvecklingen, så räknar vi med att kunna behålla 1993 års nivå. Detsamma gäller också ordergången, där vi budgeterat en nivå kring miljardstrecket, avslutar Arnold.

Anne Allard

Vill du ha ett exemplar av flygets Ja tack, jag vill gärna ha Flyg 94 årsbok, Flyg 94?

Aerogrammet lottar nu ut tio Namn: exemplar. Sänd talongen till

Aerogrammet, P08 Linköping. Företag, avdelning: så deltar du i utlottningen.

FFV Aero och Celsi

Februari vaknade till en frostklar tisdagsmorgon i år. Fönstren på hotell Foresta, ett "stenkast" från Lidingöbronns norra fäste, blinkade yrvaket mot en blyg senvintersol. Inne välkomnade doften av morgonkaffe de första gästerna.

Fler och fler samlades. När klockan slog nio bänkade sig ett femtiotal i hörsalen Najad; uteslutande herrar så när som på undertecknad. Samtliga inställda på elektro-optiska system för spaning och bevakning.

Vårdar för Teknikdagen var FFV AEROTECH med avdelning FÖRSVARSELEKTRONIK och ROBOT som arrangörer. Företaget arbetar med utveckling och är C-nivå instans för underhåll inom det elektro-optiska området. Jag frågade Bengt Kvarnström från FE, varför man gjort sig det här besväret?

— Vi som verkar inom filter, både kunder och leverantörer, har ett behov av att diskutera tekniken och dess möjligheter, svarade han. Ett tidigare försök att ordna en teknikdag gav inte väntad respons, och den gången fick saken bero.

Under samma tak

Nu när vi ingår i CELSIUS hamnar alltsammans i en ny dager. Med BOFORS och CELSIUSTECH inom samma koncern, ökar genast intresset för att skapa ett gemensamt forum för information och diskussion inom det elektro-optiska området, enligt Bengt.

Ett påstående som även bekräftades av deltagarlistan. Den uppgav ett dussintal namn från CELSIUSTECH och BOFORS. På kund- och intressentlistan fanns ett flertal rep-

resentanter från olika delar av FMV, kustartilleriet, marinen och rikspolisstyrelsen.

Skärpt intresse

Programmet var omfattande och långt. Men att det tog hela dagen och en bit av kvällen i anspråk, påverkade inte synbart åhörarnas intresse. Så det där med "stort behov", som Bengt Kvarnström talade om, stämmer nog bra.

Under pauserna fanns det möjligheter att prova och studera elektro-optisk materiel som FFV AEROTECH demonstrerade i sin "bifogade" utställning.

— Tekniken är stadd i snabb utveckling, konstaterade Göran Danbolt från FE i sin inledning. Han pekade särskilt på två områden; förmågan att se i mörker och lasertechniken.

Något för alla

Gulfrigert gav prov på nyrtan av elektro-optiska system. Vid spaning. Vid navigering med hjälp av FLIR och ljusföretärkning. Vid mätning med laser och slutligen när man presenterade realtidbilder med line-scanner för att kontrollera effekten av insatserna.

Färdelarna framför radar är, enligt Göran, att man kan identifiera mål på marken och att systemen är svårstörda. I dag pågår även ett ivrigt arbete för att få fram motmedel.

— Armen och marinen utnyttjar tekniken. För flygvapnet är vårt klimat, ofta med moln eller dimma, en nackdel till exempel vid mörkerseende. Däremot kan även flygvapnet använda sig av målsökning i realtid och IR line-scanner.

Taktik och praktik

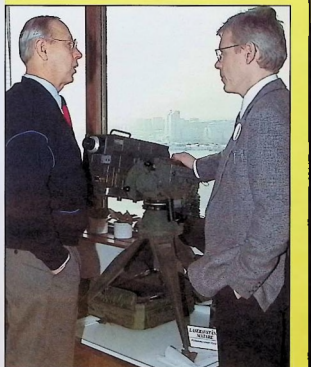
Överstelöjtnant Bengt-Olof Samuelsson är lärare i teknik, inklusive elektro-optik, på Militärhögskolan. Han infogade optroniken i taktiska och operativa sammanhang.

Utvecklingen av bildförstärkare, bland annat med långvägig IR, kommer att eliminera hinder i form av moln, rök och annat, påpekade han. Datorstyrd utvärdering av bildunderlag utvecklas snabbt, vilket förbättrar målupptäckt och identifiering. Multisensorsystemen gör det möjligt att utveckla nya och effektiva hjälpsystem. I helhetsbilden får man emellertid inte glömma vare sig kraven på omsorgfull anpassning till de känsliga sensorerna eller utveckling av ny maskeringsteknik i skyddande syfte.

Behandlade bilder

Bengt Kvarnström berättade om bildbehandlingsmetoder för spaning och målupptäckt. De används för att förbättra bilder från olika kamerasystem. Metoderna används också vid bildanalys för att automatiskt eller med hjälp av operatör identifiera och följa mål.

Bengt gav två exempel. Ett

om förbättring av bilder från en kamera utvecklad av FFV AEROTECH som kan användas för spaning och bevakning dygnet runt. Det andra om bildbehandlingsmetoder som utvecklats i samarbete med ERE inom ramen för IT4. Metoderna har samlats under ett verktyg kallar

ATRLAB och ger möjlighet att utveckla algoritmer för en komplex analys av bilder med bland annat igenkänning och följning av objekt.

Passiva metoder

Inom telekigrlösning är det mest och bästa hemligstrimlar av förklarliga skäl.

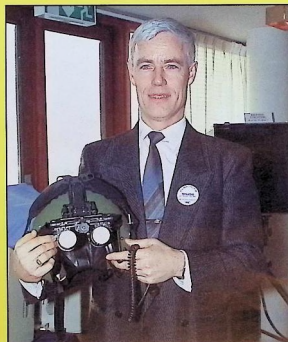
och bjöd både kunder s-företag på premiär

Till vänster Christian Nijehar från Robot som demonstrerar IR-sikte och modifierad kollimator till robotsystem SSC (ovan t v).

Sture Johansson, t v, från Försvarselektronik pratar bildförstärkare med en av seminariedeltagarna (ovan t h).

Olof Yngve från Robot gör en handgriplig demonstration av en laseravståndsmätare som bland annat används av eldledningsgrupper (t v).

Bengt-Olof Samuelson, lärare vid Militärhögskolan, talade om operonik i taktiska och operativa sammanhang. Här gör han en insats för Aerogrammet och visar villigt upp ett par NVG, Night Vision Goggles (t h).

Men Ingmar Renhorn från FOA 3 redovisade en del om de öppna delarna i forskning- och krigsduellsituationer och telegraföring.

I en rad artiklar i FOA-ridningen har han tidigare presenterat det elektro-optiska telegraföringsområdet. Bland annat signaturanpas-

sad smygteknik i relation till den mycket snabba utvecklingen inom sensorområdet.

Renhorn pekar bland annat på möjligheten att navigera, spana, mäta in och bekämpa mål utan att utnyttja aktiva metoder. Då bör det också vara möjligt att utveckla förlämningsystem som klarar

sådana uppgifter med helt passiva metoder, menar han. Det är långt dit, men utvecklingen går mot alltmer smygande system som bygger på kombination av aktiva och passiva sensorer.

Ny generation

Lars Forsberg på FMV:

Telelab i Linköping arbetar med skydd och anpassning av NVG, Night Vision Goggles. Han berättade om nya generation III, som är bättre anpassad till både omgivning, uppdrag och operatör än sina föregångare.

Den nya generationen klarar lägre ljusnivåer och förstärkarriktens livslängd har ökat. De flesta skador orsakas främst av felaktig hantering. Goggles blir utbrända av för stort ljusinsläpp när användare glömmer dem påslagna i dagsljus.

Vid användningen är anpassning med filterering eller godkända ljuskällor ett måste. Normal belysning "bländar" dessa goggles och stör deras känslighet. Skyddsspekten är lika viktig eftersom de flesta typer av mörkläggningsväv är helt genomsläpplig för denna utrustning. Bara stenhård ljusdisciplin, alltså totalt mörker, gäller i dag.

Flera vinklar

Eftermiddagen var helt vikt för FFV AEROTECHS föreläsare. Olof Yngve från Robot berättade om den provmetodik som företaget utnyttjar vid underhåll och utprovning av laseravståndsmätare.

Prestandamätning av bild- och IR-system var temat på Bert Eiviks anförande; även han från Robot. Målet var att ge en allmän uppfattning om innebörden av begrepp och metoder.

Leif Johansson på Systemteknik bytte vinkel till sitt arbetsområde, systemanalys. Han gav en allmän bild av underhållsteknik och hur denna, även i det här sammanhanget, kan utnyttjas som en effektiv resurs från utveckling till avveckling.

De praktiska exemplen som stod för teorierna lever-

rade Sture Johansson från Försvarselektronik. Han beskrev hur underhåll av bildförstärkare har utvecklats under några år. De är ett exempel på cirka 75 olika optiska instrument som finns på FFV AEROTECHS underhållslista.

Praktiskt underhåll

Sture pekade på felen – de flesta orsakade av felaktigt handhavande. Han redogjorde för åtgärder som minskar underhållsbehovet; framför allt utbildning. Åhärarna fick även en målade beskrivning av hur FFV AEROTECH med nya reparationsmetoder drastiskt har minskat åtgången på reservdelar sedan slutet av 1970-talet.

Udda affär

Under den avslutande frågestunden kom Gulfriger åter på tapeten som ett gigantiskt praktiskt fall där de flesta elektro-optiska system provats.

Det framgick också att polis, räddningstjänst och tullpolis redan har eller kommer att få nytta av tekniken. För dem är kostnadsfrågan det avgörande.

Litet vid sidan av ämnet berättade Lars Forsberg om ett besök i "The Corner Spy Shop" i London. Affären tycks kunna tillhandahålla der mesta inom detta område, bara kunden är villig att betala rätt pris och inte frågar för mycket. Han märkte ganska snart att innehavaren ogillade hans alltför initierade och närgångna frågor. Därför fann han det för gott att tacka för sig när en medarbetare modell större visade intresse av att vilja hjälpa honom ut ur lokalen.

Text och foto:
Anne Allard

Flygplan visade arméns nya ambulanshelikopter för politiker och läkare

1 november skrev division FLYGTEKNIK kontrakt med den italienska helikoptertillverkaren Agusta om underhåll på de fem helikoptrar av typen Agusta-Bell 412 HP, som den svenska armén köpt. De har den militära beteckningen HKP 11.

Tre interimhelikoptrar har tidigare levererats under hösten och finns på AF1 i Boden. Personal från avdelning FLYGPLAN har varit placerad där sedan oktober för att sköta underhållet på dessa.

Samtidigt har vi haft personal på utbildning i Boden under hösten, och viss

utbildning pågår även nu, berättar Ingvar Carlsson, försäljningsansvarig på avdelning FLYGPLAN.

– Vi har precis avslutat en större tillsyn efter sex månaders flygning med helikoptern.

Nu har Agusta levererat den första helikoptern i slutligt utförande. Den gjorde en mellanlandning i Linköping på sin väg till Boden. Syftet med detta var att FMV:Prov skulle utföra vissa prov av ingående utrustningar i helikoptern.

Helikoptern har avancerad sjukvårdsutrustning och

skall användas som ambulanshelikopter på flera orter i landet.

I samband med att helikoptern var i Linköping, passade Ingvar Carlsson på att visa den för politiker och läkare från landstinget i länet.

– Det är flera landsting som är intresserade av att använda den som ambulanshelikopter. Östergötlands läns landsting är ett av de som visar sitt intresse, och under våren kommer beslut att fattas om vilka landsting som kommer att köpa tjänster av armén, berättar Ingvar Carlsson till sist.

Gratis rabattkort på Scandic

Även i år får CELSIUS anställda, utan kostnad, rabattkort på Scandic Hotel under sommaren. Priserna gäller i Sverige, Norge och Danmark 23 juni – 14 augusti. Undantaget är Scandic Crown Hotel Stockholm City, där priserna upphör att gälla 7 augusti.

I Finland gäller priserna tiden 13 juni – 14 augusti. I Tyskland och Österrike tiden 20 juni – 20 augusti. I Holland och Belgien tiden 1 juni – 1 september. Slutligen i England tiden 23 juni – 31

augusti och i Skottland 23 juni – 31 juli.

Priserna gäller även samliga weekends, natt fredag/lördag och lördag/söndag, under hela 1994.

Förmånen kräver dock ett kort, ett så kallat Scandic Holiday Card. Detta kan du som anställd hämta på Scandic Västergård Ekbacken i Arboga eller på närmaste Scandic Hotel för övriga orter. Celsius avtalskod måste uppge när kortet hämtas – ZCels.

Tack

När jag nu slutar som personalför inom division Avionik vill jag gärna tacka alla mina medarbetare, arbetskamrater och chefer för den intressanta, spännande och lärorika tiden inom FFV AEROTECH.

Curt Lindénbaum

Nu kommer om um

Från och med den 31 mars 1994 träder en rad nya regler i kraft som berör umgänget på arbetsplatsen. De ges ut av Arbetsbetsmyndigheten och finns samlade i en bok med titeln "Kränkande särbehandling i arbetslivet".

Bengt Eriksson, konsult på Previa i Linköping – tidigare Statshälsan, ger här en sammanfattning av vad de nya reglerna innebär och vilken innebörd de kommer att få för arbetsgivare och arbetstagare.

Vad är egentligen kränkande särbehandling? Svaret är att det kan vara många saker, men några exempel är trakasserier, vuxenmobbing, psykisk våld och social utestängning.

I praktiken kan det handla om att arbetskamrater förlorar en kompis för att svärta ner honom/henne eller dennes familj. Att med vilje undanhålla en arbetskamrat eller medarbetare viktig information eller att ljuga är ytterligare exempel. Ännu ett är när arbetskamrater medvetet saboterar arbetet. Uppenbar utfrysning och negligering av arbetstagaren liksom förföljelse och hushåll är inte tillåtet. Inte heller ett medvetet överkritiskt och negativt bemötande med tydliga här och ovänlighet.

Felaktig bestraffning

Så kallade "administrativa straffsanktioner" som plössligen riktas mot enskilda arbetstagare utan sakliga skäl tillåts inte. Det kan handla om fråntagande av arbetsrum eller arbetsuppgifter, oförklarade omplaceringar, tydliga försvärande vid behandling av ledighetsansökningar och så vidare.

Det framgår också av de nya reglerna att en orsak till att missförhållanden uppstår på jobbet kan stå att finna i organisationen. Därför skall

arbetsgivaren planera och organisera arbetet så att sådana yttringar undviks. Det gäller att förebygga all kränkande särbehandling.

Rutiner och signaler

Skulle detta ändå inträffa på arbetsplatsen måste arbetsgivaren ingripa. Därför har varje arbetsgivare skyldighet att skapa rutiner för att få signaler om och kunna åtgärda orsakerna till kränkande särbehandling.

Det innebär att arbetsledare skall vara utbildade i att kunna se och i någon mån hantera sådana situationer. Det innebär också att arbetsgivaren måste vara ormsorgsfull i rutiner som gäller introduktion av nyanställda liksom i genomförandet av arbetsplatsförfaranden.

Yrkessinspektionen har möjlighet att sätta in sanktioner mot de arbetsgivare som inte följer föreskrifterna.

Offer i underläge

Den som blir utsatt kan påstå problemet för skyddsombudet innan det gått för långt. Därigenom förhindras både mänskligt lidande och stora kostnader för företag och samhälle. Frågan om vem som är offer i en upptrappande konflikt är någonting som jag ofta ställs inför. De nya reglerna avgör detta på ett sätt, som för många kan kän-

Mer nya regler gänsket på jobbet

nas oväntat. Det innebär att den, som kommer i underläge och därmed är utsatt för risk för att ta allvarlig skada, också är den som är kränkt. Detta oavsett om andra personer i konflikten också kan känna sig kränkta.

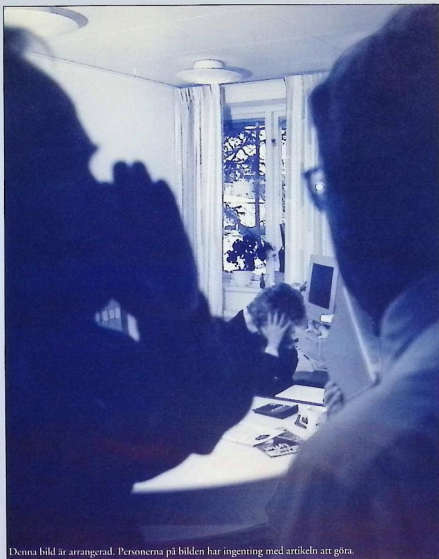
Motsättningar

Tillfälliga meningsmotsättningar betraktas fortfarande som normala företeelser i arbetslivet. Det är först när eventuella personkonflikter förlorar prägeln av ömsesidighet, och när respekten för människors rätt till integritet går förlorad som kränkande särbehandling uppstår.

Det här kan för många ryckas vara svårt, och det är jag benägen att hålla med om. Jag tror att en av de svåraste som publicerats på sistone. Men den innehåller ändå en del enkla konstateranden, som arbetsledare kan rätta sig efter om de ser signaler på kränkande särbehandling. En arbetsledare måste ingripa snabbt och mycket tydligt göra klart för omgivningen att sådana här aktiviteter inte är tillåtna.

Att kritisera

Om kritik skall utdelas, är det viktigt att den ges till rätt person och mellan fyra ögon. Undvik stormöten för att avgöra sådana här känsliga saker. Var noga med att ta reda på vad som verkligen hänt. Gå inte på andra- eller tredjehandsuppgifter. Organisera så kallade medarbetarsamtal, där frågor om sociala förhållanden tillåts. Försök också gärna, om du kan, att hitta orsakerna till missförhållanden i organisationen eller övriga arbetsförhållanden i första hand. Först i andra hand hos individerna själva. Om det ändå är så att en medarbetare uppträder provocerande

Denna bild är arrangerad. Personerna på bilden har ingenting med artikeln att göra.

de, så upplys denne om skyldigheterna jag nämner nedan.

Alla har skyldigheter

Som anställd åtar man sig att samarbeta med arbetskamrater, chefer och underställd personal. Det innebär i princip att den, som lärt sig anställas, också har skyldighet att vara lojal ut två synvinklar: affärsmässigt och socialt.

Affärsmässigt innebär det att den anställda inte får konkurrera med arbetsgivaren. Att extra jobb, som kan vara skadligt för företaget, inte

är tillåtet med mindre än att arbetsgivaren har godkänt detta.

Den sociala lojaliteten innebär att man inte får "prata skit" om arbetsgivaren, och att man måste respektera de beslut som fattats. Det finns rättsfall, som visar att det skall vara högt i tak i arbetslaget och som markerar att internerna "smutsiga bykar" i första hand skall hanteras internt.

Följa beslut

När det gäller fattade beslut är arbetsgivaren i princip

skyldig att verka i enlighet med besluten även om han ogillar dem. Han får naturligtvis på ett konstruktivt sätt försöka påverka kommande beslut. I vissa yrken krävs sådana aktiviteter av de anställda.

När beslut är fattat måste dock även dessa arbetsgavare respektera besluten.

Brott mot de här reglerna kan enligt Arbetsdomstolen leda till uppsägning, eller till och med avskedande. Arbetsgivaren måste dock bevisa misskötsamhet, vilket kan vara besvärligt när det gäller

samarbetsåtagandet. Även här finns regler i rättspraxis.

Arbetsgivaren har rätt att upplysa om att anställda, i och med anställningen, har påtagit sig denna lojalitet och detta samarbete. Arbetsgivaren har också rätt att framföra kritik mot medarbetare, som inte uppfyller de krav som lämpligen kan ställas på honom eller henne.

Klargör reglerna

På många arbetsplatser är dessa regler inte klargjorda. Ett klargörande skulle nog vara uppfrysande. Särskilt som dessa mjuka inslag i anställningsavtalen inte alls mäts och vägs på samma sätt som till exempel tidspassning eller slarv med arbetskydd. Ändå har de stor betydelse för effektivitet, trivsel och kvalitet i arbetet.

Previas möjligheter

Från Previas och företagshälsovårdens sida är vi ofta inkopplade i sådana här angelägenheter. Vårt engagemang kan ta sig många uttryck beroende på vem som anlitat oss. Om en part anlitat oss, försöker vi att åstadkomma ett uppdrag även från den andra parten för att möjliggöra en positiv utveckling. Där detta är omöjligt, ser jag det som vår huvudsakliga uppgift att inte ladda på kontroversen ytterligare. Det är därför inte alltid säkert att den som söker oss får medhåll eller sin bild bekräftad.

Min idé är, får inte en begynnande konflikt med arbetskamrater eller arbetsledning förstöra resten av ditt liv. Gör upp så fort du kan, även om det innebär att du tillfälligt måste svälja mycken förtret. Jag har skäl att säga så, eftersom jag sett motsatt utveckling tillräckligt många gånger för att veta hur skrämmande den är.

Får det vara snabbbladdning till frukost? undrar Anders Annerfalk, informationschef vid FFV Aerotech AB. System BMS 2000 var helt okänt för honom innan han bekantade sig närmare med avdelning Verktad. Detta är en av de få produkter som vi själva producerar och ett utmärkt exempel på spin-off effekter av vårt långvariga samarbete med svenska flygplanet, säger han.

BMS 2000 för flygplanbatterier Systemet som vuxit till sig och blivit snäppet mindre

Det är ett måste för människan att ibland stanna upp och ladda sina batterier. En mental uppladdning som ger nya krafter att kämpa vidare i en krävande tillvaro. Metoderna varierar; solsemester, avkoppling i naturen, olika sporter, en hälsokur...

På samma sätt måste flygplanbatterier laddas upp, men med tätare intervall och snabbare än i människans fall. BMS 2000 är ett system som klarar den uppgiften.

Ulf Sören, på avdelning VERKSTAD i Arboga, har i många år ägnat sig åt studier och utveckling av system för att underhålla flygplanbatterier. Ett sådant batteri kostar omkring 25000 kronor.

— Det vi gör nu är en vidareutveckling av tidigare system på uppdrag av FMV och som en anpassning till flygplanets batterivårdshydda för Bas 90, berättar han. Drygt ett år har det tagit

ett först göra en studie och med denna som bas utveckla ett första serieexemplar av BMS 2000.

Ulf har gjort jobbet tillsammans med Erik Grönvall, Hans-Olov Larsson plus några medarbetare från sektion ELEKTRONIKUTVECKLING.

Från fast till rörlig

Först i raden av batterivårdssystem var FFV 1030, en stationär enhet med fyra moduler som togs i bruk för ungefär tio år sedan. Snart dök det också upp önskemål om en smidigare och billigare variant. En sådan utvecklades och fick beteckningen FFV 1031. Systemet bestod av en modul och kunde även användas som mobil enhet.

I det aktuella fallet har FMV ställt krav på ett system som snabbbladdar batteriet, som är anpassat för Bas 90 och som kan användas för alla typer av flygburna NiCd (nickel-cadmium) batterier.

En bra ersättare

Resultatet, BMS 2000, har blivit ännu "smidigare" än föregångaren FFV 1031.

Systemet innebär en bättre anpassning till militära kunders behov på sikt. Denna version ersätter på alla punkter det gamla systemet.

Första exemplaret genomgår nu miljöprov för iverifiering, och självklart hoppas många med Ulf på en seriebeställning senare under våren.

System BMS 2000 kollar batteriets laddnings- och urladdningsprestanda. Det gör kompletta analyser av flygplanbatterier på 24 timmar med automatisk övervakning av samtliga celler. Händer något oväntat avbryts förlöpet automatiskt.

Full kontroll

För snabbbladdning, som tar 45 minuter, krävs ingen yttre dator. Flygplanet planerar att införa bara den funktionen på A-nivå och lägga underhåller på andra nivåer.

Leverans av första exemplaret till FMV sker under mars månad.

Text: Anne Allard
Foto: Reinhold Carlsson